

Tillsammans för utveckling

Tillsammans för utveckling

Innehåll

Inledning	3
Världen	3
Sverige	3
Livsmedelsarbetare	4
Produktion	5
Politik	5
Klimat	6
Fördelning av resurser	6
Självförsörjning	7
Kompetens	8
Kompetensförsörjning	8
Utbildningsvägar	8
Utmaning	10
Arbetsmiljö	11
Organisera	12
Starten	12
Livs	12
Löftet	13

Inledning

Världen

Sverige är en del av världen och ekonomin är djupt sammanflätad med andra länder samt allt fler företag får utländska ägare. Ägare som köper upp och säljer företag och arbetsplatser, ägare som flyttar produktionen till de länder och områden där man för tillfället tjänar mest pengar.

Livsmedelsindustrins motparter finns allt oftare i de globala och transnationella företagens styrelserum där man inte känner några som helst sympatier med den svenska modellen.

För den gröna sektorn innehållande lantbruk, vattenbruk och växtodling som är en del av Livsmedelsarbetareförbundet sedan december 2024 ser ägarförhållandena annorlunda ut där basen utgörs av enskilda ägare¹ och förutsättningarna är till stor del beroende av politiska beslut nationellt såväl som internationellt².

För livsmedelsproduktionen har denna omställning sammantaget varit dramatisk alltsedan mitten av 1990-talet. I en värld som vår, där situationen och villkoren för arbete och liv förändras i en allt snabbare takt, måste riktningen på vilken utveckling vi vill ha vara tydlig.

Sverige

Tillgången och rätten till mat är i grunden en politisk fråga och högerpartiernas ambition med gediget bistånd av extremhögern är helt klart att göra om Sverige till ett samhälle där människor står mot varandra, ett samhällsbygge som tar sin utgångspunkt i att var och en tar vad den kan och använder sina kontakter efter personliga behov. En utveckling vi kan se över Europa såväl som i övriga världen.

Som medlem i Livsmedelsarbetareförbundet förväntar man sig att vi gemensamt ska ta strid för våra villkor inte bara på arbetsplatsen utan även på alla andra plan och skeenden i det sociala livet. Det är också naturligt att vi tar ett större ansvar och engagerar oss över ett bredare spektrum än själva arbetsplatserna.

Mat är grundläggande för människans överlevnad och tillgång till mat är en mänsklig rättighet. Världens samlade livsmedelsproduktion klarar att förse jordens befolkning med mat men närmare 15 procent är undernärda och var 5:e sekund dör ett barn under 10 år av svält eller sjukdomar orsakade av undernäring.

1 Enskilda ägare äger en mycket stor andel av Sveriges jordbruksmark, 3,2 miljoner hektar jordbruksmark varav knappt 2,6 miljoner hektar är åkermark. På länsnivå äger enskilda ägare minst andel jordbruksmark i Stockholms län (77 %) och störst andel i Norrbottens län (98 %) år 2022.

Jordbruk består av växtodling och djurproduktion som tillsammans med skogsbruk benämns jordbruk.

2 Sverige blev medlemmar i Europeiska unionen 1995 och en övervägande del av Europeiska unionens jordbrukspolitik hanteras gemensamt inom Unionen.

Sverige har under socialdemokratiska regeringar på många sätt varit framgångsrikt i samhällsbygget och internationella åtaganden. Ett samhällsbygge och ett åtagande som tar sin utgångspunkt i att var och en bidrar efter sin förmåga och får tillbaka efter sina behov. Den politiken har skapat ett av de starkaste välfärdssamhällena i världen. Men detta urholkas snabbt.

Vi har ett riksdagsval 2026 med möjlighet att återigen ha en socialdemokratiskt ledd regering. Då är det viktigt att den också vet vad vi tycker. För våra åsikter och våra värderingar ska precis som tidigare inte bara leda till bra avtalsuppgörelser utan också transformeras till bra regeringspolitik och internationell påverkan.

Livsmedelsarbetare

Att jobba i livsmedelsproduktionen ger upphov till stolthet över det arbete som utförs med produkter som många människor känner igen och använder i sin vardag. Produktionen ställer stora krav och utförs ofta i kalla eller varma lokaler, golven är inte sällan våta och hala, tempot är högt, det är många och tunga lyft, högteknologiska produktionssystem, rörliga maskindelar, höga bullernivåer och ensidiga arbetsrörelser.

Arbetstiderna är förlagda under dygnets alla timmar, alla dagar i veckan. Personalomsättningen och andelen utlandsfödda är hög vilket innebär att många nya ska läras upp och att språksvårigheter är vanligt. Risker att skadas i jobbet är stora och många klarar inte att jobba ett helt arbetsliv.

För livsmedelsarbetare, nu och i framtiden, är det nödvändigt med en utveckling av jobben och arbetsorganisationen, förbättrad arbetsmiljö och kontinuerlig kompetensutveckling – kort sagt; investeringar för en mer hållbar och ökad svensk livsmedelsproduktion.

De svenska livsmedelsarbetarna har organiserat sig i 129 år. Livs är därmed ett av Sveriges äldsta fackförbund. Medlemmarna kan med stolthet se tillbaka på det som åstadkommit under den tiden. Genom att livsmedelsarbetarna har organiserat sig fackligt har kollektivavtal tecknats och därmed har jämlikheten på arbetsplatserna och i samhället ökat. Det är med den vetskapen som nya medlemmar ska rekryteras, förtroendevalda utbildas och kollektivavtalen utvecklas även fortsättningsvis. Det här programmet pekar ut några viktiga och avgörande områden för framtiden.

Produktion

Politik

Globaliseringen är något som i grunden är positivt och stärker banden mellan människor och nationer då den ökar förutsättningarna för fredliga relationer. De globala produktionskedjorna omfattar en allt större del av världens livsmedelsproduktion och den globala världsekonomin ger möjligheter till stora vinster. Livsmedelsarbetare utsätts för en allt hårdare konkurrens samt pressas att producera mer per timme och till allt lägre kostnader. Rätt hanterad kan globaliseringen ge ökad sysselsättning och höjda löner för löntagare inte bara i Sverige utan i hela världen uppnå en rimlig levnadsstandard och ett gott liv.

Arbetsvillkor och anställningstrygghet pressas och utmanas av företagens ständiga jakt på nya marknader, lägre kostnader och högre avkastning. Kapitalägare och multinationella företag har genom sin ekonomiska styrka, makt och inflytande ett övertag i förhandlingar gentemot politiska företrädare om var investeringar och nyetableringar ska förläggas då sysselsättning ligger i vågskålen och över 200 miljoner är arbetslösa i världen. Vilket föranleder att anställningsvillkor och anställningstrygghet inte är första prioritet utan snarare en konkurrensnackdel gentemot andra länder.

Utvecklingen i världen är långt ifrån positiv. Det demokratiska utrymmet krymper och respekten för rättsstatens principer och grundläggande fackliga och mänskliga rättigheter är under avveckling.

Livsmedelsarbetareförbundets roll är lika tydlig som självklar, arbetare ska inte ställas mot arbetare och tvingas konkurrera mot varandra där den som bjuder lägst betraktas som vinnaren. Vinster och makt ska fördelas jämlikt där arbetarens villkor inte triumferas av kapitalägarnas kortsiktiga vinster.

Vi vill

- att globaliseringen utgår från människors villkor och garanterar alla människor rimliga levnadsvillkor
- att produktionens vinster ska delas av alla
- att politiken på nationell, europeisk som internationell nivå utformar en rättvis beskattning av alla former av bolag
- att lönebildningen fortsatt är en nationell angelägenhet
- att EU-medel ska villkoras med sociala krav innan bidrag lämnas till företag
- att samtliga företag verksamma i Sverige omfattas av nationellt kollektivavtal.

Klimat

Klimatförändringarna ger en mängd negativa konsekvenser såsom bränder som förstör skogsområden som renar syret, översvämningar som förstör vattentäkter med mera. Torra som ger vattenbrist. Allt detta påverkar tillgången på livsmedel. Både för att mätta hungrande magar men ger också negativa effekter på livsmedelsproduktionen och i förlängningen tillgång till arbete både inom primärproduktionen och förädlingsleden.

Cirka en tredjedel av växthuseffekten har sitt ursprung i mat vilket gör världens livsmedelsförsörjning kopplad till miljön komplexa.

När det gäller transporter är valet av transportmedel (hellre båt och tåg än flyg, hellre stora lastbilar än små), väl fyllda lastrum och väl anpassade förpackningar de avgörande faktorerna ur klimatsynpunkt.

Omställningen till ett mer hållbart samhälle är nödvändig vilket är allas ansvar, individuellt, nationellt såväl som globalt. Den samlade utvecklade världen måste ta ett stort ansvar för att ställa om och Sverige måste dra sitt strå till stacken för en omställning som måste genomföras på ett socialt och ekonomiskt rättvist sätt.

Vi vill

att världens regeringar tar klimatförändringarna på allvar och vidtar nödvändiga åtgärder

att livsmedelsproducenterna gör vad som krävs och är möjligt för att minska sin klimatpåverkan.

Fördelning av resurser

Enligt FN lider 345 miljoner människor av akut undernäring, en siffra som har mer än fördubblats sedan 2019. Dessutom är 50 miljoner i 45 länder på gränsen till svält. En kombination av konflikt och klimatförändringar har drivit undernäring till rekordhöga nivåer.

FN-organen varnar för att vi står vid en kritisk tidpunkt om vi ska nå det globala målet att utrota världens hunger till år 2030. Enligt uppskattningarna kommer 660 miljoner människor lida av hunger år 2030, om inte världens ledare agerar. 30 miljoner av dessa uppskattas vara orsakade enbart av pandemin. Antalet nyfödda barn som drabbades av kronisk hunger under 2020 ökade mer än under de föregående fem åren tillsammans. Ett av fem barn lider av hämmad tillväxt till följd av undernäring, vilket innebär att deras framtida potential förstörs av hunger.

Jordens resurser fördelas orättvist. I dag använder 20 procent av jordens befolkning 80 procent av resurserna. De övriga 80 procent av människorna delar på det som blir över. Här krävs en rejäl och global omfördelningspolitik. Det krävs också en facklig organisering för att driva på omfördelningen och en internationell solidaritet.

Behovet av stöd via fackliga utvecklingsprojekt är stort och överstiger de möjligheter och resurser som förbundet har. Det tillsammans med att många svenska livsmedelsarbetare jobbar i utlandsägda

livsmedelsföretag, där en betydande del har sin bas i andra nordiska länder och inom EU, gör att det internationella fackliga samarbetet inom Nordiska unionen, EFFAT och IUL blir än viktigare.

Vi vill

att världens regeringar sätter kampen mot världssvälten överst på dagordningen

att Livsmedelsarbetareförbundet fortsatt stöttar andra länder i utvecklingsarbete och organisering

att Livsmedelsarbetareförbundet fortsatt tar ett stort ansvar i de internationella forum förbundet är en del av.

Självförsörjning

Sveriges självförsörjningsgrad av livsmedel är och har under lång tid varit låg och den allmänna opinionen har visat litet intresse för frågan då importen av livsmedel har fyllt butikshyllorna och inte varit synlig för konsumenten. Politiken har varit medveten om utvecklingen men blundat för problemet då trycket varit lågt om att agera.

Sverige är idag självförsörjande på morötter, spannmål, mjölk och socker med en produktion nära 100 procent, potatis cirka 90 procent, fläskkött cirka 85 procent och matfågel cirka 80 procent. Därefter är det en snabbt sjunkande andel av övriga livsmedel vilket bland annat hänger samman med en hög import. En import som idag är cirka 60 procent av behovet av jordbruksprodukter och livsmedel.

Sverige importerar livsmedel som direkt konkurrerar med den svenska produktionen och förädlingen av livsmedel. Exempel på det är kött, vissa slags frukter och grönsaker samt mejeriprodukter. Det är viktigt att vi själva bidrar efter förmåga att köpa svenskodlat och svenskförädlade livsmedel för att bidra till att behålla den inhemska livsmedelsproduktionen.

Självförsörjningsgraden var 1990 cirka 75 procent och är cirka 44 procent, 2024.

Sveriges självförsörjningsgrad och livsmedelsproduktion beror dock inte bara på livsmedel. Här behövs till exempel andra varor så som drivmedel och foder inom lantbruket, förpackningsmaterial och utrustning till produktionsleden.

Det är först under senare år med pandemi och krig i närområdet som frågan fått ökad fokus. En stark och tillräckligt stor egen livsmedelsproduktion är ett måste för att kunna garantera medborgarna mat i såväl freds- som krigstid. En grundläggande förutsättning för det är konkurrenskraftiga livsmedelsföretag som investerar, utvecklar och ställer om. För att det ska ske måste det finnas människor som vill och får utbildning för att jobba i branschen. Både samhället och livsmedelsföretagen behöver ta ett större ansvar.

Vi vill

att alla livsmedelsprodukter som säljs i Sverige tydligt märks med ursprungsmärkning och produktionsland

att politiken vidtar åtgärder för en ökad självförsörjningsgrad

att politiken utreder vilka stödfunktioner som krävs för att säkerställa en inhemsk livsmedelsproduktion.

Kompetens

Kompetensförsörjning

Den nationella livsmedelsstrategin från 2017, som syftar till att öka en hållbar svensk livsmedelsproduktion, har målet att Sverige år 2030 ska ha en fungerande kompetensförsörjning för hela livsmedelskedjan. Tillväxtverkets kartläggning visar att behovet av utbildning är stort och allra störst i producent- och förädlingsledet. Det krävs ett omfattande kompetenslyft för att livsmedelsbranschen ska nå strategins mål att öka en hållbar livsmedelsproduktion.

Idag är utbildningar anpassade för livsmedelsbranschen starkt begränsade i både utbud och tillgänglighet. Samhället har ett ansvar för att nå målen med livsmedelsstrategin och säkra tillgången på mat. Samtidigt har livsmedelsföretagen både ett ansvar och möjligheter att kompetensutveckla redan anställda.

Företagen i branschen uppger själva att det finns ett behov av 20 000 personer fram till 2028 och en klar majoritet av livsmedelsföretagen anger att kompetensbristen hotar konkurrenskraften.

Enligt livsmedelsföretagen saknar var fjärde livsmedelsarbetare relevant utbildning för arbetet och företagen i branschen uppger att kompetensbrist är det största hindret för att investera i automatisering och nya produktionslinjer.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling är två grundläggande förutsättningar för en stark svensk livsmedelsproduktion. Då måste det finnas utbildningsmöjligheter anpassade för branschens behov. Det handlar både om gymnasieutbildning och eftergymnasiala utbildningsmöjligheter.

Utbildningsvägar

Gymnasium

Många gymnasieutbildningar leder indirekt till arbete inom livsmedelsindustrin t.ex. teknikcollage, utbildningar med teknisk, mekanisk och elektrisk inriktning. Här är utmaningen snarare att eleverna ska veta om att livsmedelsindustrin behöver deras arbete.

För att utbilda sig direkt mot livsmedelsindustrin finns restaurangprogrammet på 65 skolor, varav 17 av de 65 skolorna har inriktningen

bageri och konditori. Inriktningen har en negativ trend med sjunkande antal deltagare.

Det sista gymnasieprogrammet inom slakt och chark lades ner 2019 och utbildningen är nu arbetsplatsförlagd eller digital via Kött- och charkföretagen.

I primärproduktionen, den gröna sektorn finns det 219 skolor varav 21 skolor med inriktning lantbruk, 9 skolor med inriktning trädgård samt 2 skolor med inriktning vattenbruk. Här är trenden fler och fler sökande.

Yrkeshögskola

16 utbildningar med livsmedelsanknytning till tillverkning och primärproduktion. Även till utbildningar där det inte finns någon gymnasie- eller komvuxutbildning till exempel bryggeritekniker eller hantverksmejerist. För att kunna delta på utbildningarna så förutsätter det att den sökande har rätt kompetens. Här har samhället och företagen ett gemensamt ansvar för att se till att det är möjligt att tillskansa sig de förkunskaper som krävs.

Komvux

Bageri och konditori	2 utbildningar
Trädgårdsodling	2 utbildningar
Lantbruk	1 utbildning.

För att få praktiska erfarenheter är praktikplatser med varierade uppgifter en förutsättning för elevernas fortsatta utveckling.

Det är inte ovanligt att företag anser att utbildningarna inte håller måttet och att eleverna inte lär sig det de borde för att vara anställningsbara.

Oavsett bransch så krävs det engagemang i yrkesråden både från företagen, skolan och facket.

Kompetensutveckling på arbetsplatsen

Livsmedelsarbetareförbundet genomförde i november 2023 en undersökning, Smakar det så kostar det, i vilken omfattning livsmedelsarbetarna får utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser. Undersökningen pekar på ett kraftigt underskott kontra behovet. Det sker för lite till för få anställda och det som genomförs är ofta ostrukturerat och ofta prioriteras nödvändiga insatser bort.

Det äventyrar inte bara jobben för livsmedelsarbetarna utan påverkar framtiden för svensk matproduktion och självförsörjningsgrad.

Sju av tio livsmedelsarbetare uppger att de inte har erbjudits eller genomgått någon form av utbildning på sin arbetsplats.

En övervägande majoritet av de fåtal som erhållit utbildning har maximalt fått en endagsutbildning. Utbildningarna har framför allt handlat om arbetsmiljö, hygien, företagens mål och policys och en del

kopplat till arbetsuppgifterna, men även YKB-yrkesbevis för C-körkort, säkerhet och hjärt- och lungräddning.

Sex av tio livsmedelsarbetare får ingen kompetensutveckling i arbetet. De som får en kompetensutveckling får det i samband med investeringar i nya maskiner och vid digitalisering. Andra exempel på kompetensutveckling är att ingå i tillfälliga projektgrupper, få ett ökat administrativt ansvar och att maskinoperatörer lär sig mer om underhållsarbetet.

Enbart varannan livsmedelsarbetare har samtal med sin närmaste chef om framtida utvecklings- och utbildningsbehov och andelen med personlig utvecklingsplan minskar.

Behovet av utbildning och kompetensutveckling för de anställda är stort men det saknas ett gemensamt strukturerat och planerat arbete lokalt, avsaknaden av en strukturerad utbildning för nyanställda och utbildningsplaner vid investeringar innebär att de anställda får lära av egna misstag. Det ökar risken för produktionsstörningar och skapar onödig stress.

Livsmedelsarbetarna generellt är positiva till kompetensutveckling och ser att det är avgörande för företagets framtid. Här finns en stor outnyttjad potential till att stärka livsmedelsproducenternas framtid. En utveckling i arbetet måste följas av en utveckling i lön. Avsaknaden av lönesystem baserade på utbildning och kompetens minskar de anställdas intresse för utveckling och engagemang vilket leder till en stagnerande företagskultur.

Utmaning

Livsmedelsproduktionens utveckling mot mer komplicerade och kunskapskrävande arbetsuppgifter samt monotona, förenklade och många gånger hälsofarliga produktionskedjor där arbetarna snabbt kan bytas ut måste brytas. De monotona och hälsofarliga jobben måste undan för undan avvecklas och ersättas med modern teknik och våra medlemmar måste utbildas för att klara framtidens jobb.

Genom att driva krav på utbildning, kompetensutveckling och en förändrad arbetsorganisation skapas nya förutsättningar för utveckling i arbetet. Kompetensutveckling som en naturlig del av det egna arbetet är viktig för att de anställda ska kunna erhålla den kompetens som krävs när arbetsuppgifterna förändras, till exempel vid införandet av ny teknik.

Kompetensutveckling måste omfatta samtliga anställda och bedrivas på ett systematiskt sätt genom personliga utvecklingsplaner. Begreppet måste även ges en tydligare definition och avgränsning. Arbetsgivarens ansvar ska tydliggöras liksom dennes skyldighet att bekosta insatserna.

Satsningar på kompetensutveckling bör på sikt kunna införas i företagets bokslut på samma sätt som övriga investeringar. Alla, såväl samhället som arbetsgivarna och den enskilde arbetstagaren, har något att vinna på att de anställdas kunnande och förmåga förbättras.

Erfarenheten visar att kompetensutveckling som kombineras med andra förändringar, till exempel i arbetsorganisation och teknikutveckling, leder till bättre produktivitet och effektivitet. Det borde alltså finnas ett gemensamt intresse hos arbetsgivare och arbetsgivarorganisationer att samverka i dessa frågor.

Arbetsorganisationen är avgörande när det gäller möjligheterna att få använda sina kunskaper. Samtidigt medför ökat ansvar till följd av arbetsorganisatoriska förändringar ofta behov av utbildning för att kunna klara av det egna arbetet. I ett företag finns alltid utrymme för förändringar av arbetsuppgifter och i organisationen som kan ge effektivitetsvinster och ökad lönsamhet.

I många fall saknas en genomtänkt strategi för de anställdas kompetensutveckling. Det ska vara naturligt att göra en inventering i företaget av de anställdas kompetens, analysera framtida behov och planera hur man ska nå dit.

Förbundet ska vara pådrivande och har en viktig roll i inventeringar och analyser för att därefter i förhandlingar kunna styra utbildningsinsatserna så att klyftorna minskar på arbetsplatserna. Det är viktigt att utbildning och utveckling kommer alla till del.

Arbetsmiljö

En god arbetsmiljö har alltid varit en prioriterad uppgift för fackföreningsrörelsen. Utgångspunkten för arbetsmiljöarbetet har varit att alla arbeten ska kunna utföras utan risk för liv och hälsa.

Utvecklingen mot mer slimmade organisationer med hög arbetsbelastning där produktivitet här och nu är allenarådande bidrar till att belastningsbesvär ökar och att den psykosociala ohälsan växer på arbetsplatsen och även i samhället. Sjukskrivningar för psykisk ohälsa har ökat, främst stressrelaterad psykisk ohälsa och står för en stor andel av antalet längre sjukskrivningar. Att arbeta med tidiga signaler och ha ett väl fungerande rehabiliteringsarbete är grundläggande för en snabb återgång till god hälsa och arbetet.

Samspelet mellan arbetsgivare och arbetstagare behöver formas så att arbetsuppgifterna och arbetsplatsen utformas med hänsyn till arbetstagarens möjligheter. Arbetare ska både orka och hålla i kroppen hela arbetslivet men även kunna njuta av livet som pensionär.

Att arbeta med friskfaktorer på arbetsplatsen och vikten av att fokusera på hälsofrämjande effekter på arbetsplatsen blir allt tydligare där trivsel och arbetsbörda är två viktiga punkter att belysa.

Hur vi mår på insidan har utvecklats och blivit en alltmer central fråga.

Vi vill

att antalet utbildningsplatser nationellt ska öka för att möta det faktiska behovet

att kompetensutveckling ska prioriteras

- att** alla anställda ska ha en individuell kompetensutvecklingsplan
- att** kompetensutbildning ska ge positiv löneutveckling
- att** lönesystem förhandlas fram på alla arbetsplatser med arbetsplatsklubb
- att** det arbetas med friskfaktorer på arbetsplatserna
- att** det lokala rehabiliteringsarbetet stärks.

Organisera

Starten

Fackföreningsrörelsen uppkom som en reaktion på övergången från jordbrukssamhälle till industrisamhälle med agitatorer som företrädare. Vi gick samman i gemensam styrka för att som kamporganisation förbättra våra villkor, påverka vår livssituation och klara av vardagen samt motverka orättvisor.

Med ökat inflytande på arbetsmarknaden och i samhället förändrades fackföreningens roll till att bli mer förvaltande, där den enskilde medlemmen inte behövde bidra till verksamheten i samma utsträckning.

Men förutsättningarna för arbetarna har återigen förändrats, på arbetsplatsen såväl som i samhället. Flexibla och otrygga anställningsförhållanden har blivit allt vanligare. Tillsammans med de senaste decenniernas fokus på individualisering, den ökade globaliseringen och snabba teknikutvecklingen ihop med sociala mediers framväxt har det påverkat synen på fackföreningens roll och vikten av medlemskap i en facklig organisation. Idag tror allt fler på personliga val och beslut än på kollektiva lösningar. Ojämligheten ökar och de odemokratiska krafterna i samhället växer.

Livs

Det är medlemmarna som gör Livs till en av världens starkaste fackförening. En förening som står upp för jämlikhet, trygghet och bra villkor för medlemmarna både i jobbet och i samhället. Varje enskild medlem spelar roll och bidrar till den gemensamma styrkan.

Livsmedelsarbetareförbundet är ett av de äldsta fackförbunden i Sverige. I 129 år har livsmedelsarbetare i olika branscher organiserat sig för att få bra villkor i arbetslivet.

För att våga satsa och tro på en framtid är en trygg anställning med schysta villkor en förutsättning men för många unga och personer med invandrarbakgrund är verkligheten dock en annan. De har svårt att komma in på arbetsmarknaden och ofta handlar det i så fall om korta och osäkra anställningar. Frågan om fackligt medlemskap hamnar inte högst upp på listan och riskerar att prioriteras bort. Det är viktigare än någonsin att alla anställda inom livsmedelsproduktionen vet hur smart

det är att vara medlem i förbundet, att ett fackligt medlemskap är garanten för schysta löner och trygga villkor.

Föreningsintresset är lika stort idag som tidigare, människor vill engagera sig i det de tycker är relevant och intressant för dem. Idag är det vanligare att byta intresse och vad som är relevant kan skifta snabbt vilket även påverkar medlemskapet i fackföreningen, engagemanget och viljan att ta ett fackligt uppdrag. Rollen som förtroendevald är att väcka engagemang, skapa delaktighet och få medlemmen att se sin roll i den fackliga organisationen.

Medlemmar i förening utgör förbundet. Förtroendevalda och anställda sätter bilden av Livs. Den bilden ska vara positiv och kännetecknas av:

- Demokratiska – Vi utgår från medlemmarnas vilja
- Medlemsnära – Vi finns där medlemmarna är
- Trygghet – Vi finns för medlemmarna när det behövs
- Solidariska – Vi agerar gemensamt till stöd för andra
- Gemenskap – Vi håller ihop för medlemmarnas och organisationens bästa
- Kamratskap – Vi respekterar och har förtroende för varandra
- Bäst – Vi vill göra varandra bäst
- Öppna – Vi berättar om det vi tycker och gör
- Kunniga – Vi är pålästa och källkritiska och gör alltid vårt bästa
- Tillgängliga – Vi är lätta att få kontakt med
- Starka – Vi är många och tillsammans når vi framgång
- Stridbara – Vi tar kampen för medlemmarna

Löftet

Löftet vi har gett varandra som medlemmar i Livs är:

”Vi lovar och försäkrar att aldrig någonsin under några omständigheter arbeta för lägre lön eller på sämre villkor än det vi nu lovar varandra. Vi lovar varandra detta i den djupa insikten att om vi alla håller detta löfte så måste arbetsgivaren uppfylla våra krav!”

Löftet ställer krav på såväl medlemmen som organisationen där kollektivavtalet har en bärande roll. Kollektivavtalet reglerar frågor såsom ex: löner, allmänna villkor om formerna för anställning, sjukdom, semester, övrig ledighet och arbetstid samt försäkringsskydd.

Det är alla medlemmars ansvar att bevaka att kollektivavtalet finns och efterlevs samt organisationens att teckna och hävda dess innehåll.

Förbundet har sedan kongressen 2021 välkomnat delar av den gröna sektorn till sitt verksamhetsområde, lant- och vattenbruk samt trädgårdsodling. Förutsättningarna har förändrats såväl som behoven och med det så måste även arbetssätt förändras och förtydligas.

Antal företag med kollektivavtal i maj 2015

Arbetsplatser med avtal och medlemmar	1 279
Arbetsplatser med avtal utan medlemmar	721
Arbetsplatser med avtal totalt	2 000

Antal företag med kollektivavtal december 2019

Arbetsplatser med avtal och medlemmar	1 198
Arbetsplatser med avtal utan medlemmar	820
Arbetsplatser med avtal totalt	2 018

Antal företag med kollektivavtal i februari 2025

Arbetsplatser med avtal och medlemmar	1 512
Arbetsplatser med avtal utan medlemmar	2 870
Arbetsplatser med avtal totalt	4 382

Vi vill

att alla arbetstagare inom livsmedelsproduktion får frågan om medlemskap

att fler medlemmar oavsett kön, ålder eller ursprung tar på sig ett förtroendeuppdrag inom Livs

att organisationsgraden på våra arbetsplatser ökar.

Källor:

Livs

Jordbruksverket

FN

Försäkringskassan

Tillväxtverket

Skolverket

Komvux

Yrkeshögskolan